

Asia: STM048:00/2020

VALMIUSSUUNNITTELUA JA TILANNEKUVAA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET TERVEYDENHUOLTOLAKIIN JA SOSIAALIHUOLTOLAKIIN

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan organisaatio

Kunta tai kuntayhtymä

Näkemyksenne ehdotetuista sosiaalihuoltolain muutoksista

- § 33 b: ei huomautettavaa.

- § 33 c: tilannekuvan muodostaminen. Oulun kaupungin huhtikuussa 2020 antamassa lausunnossa todetaan, että tilannekuvan muodostaminen ei vaadi uutta säätelyä, vaan se on toteutettavissa nykyisen terveydenhuoltolain 38 §:n mukaisen alueellisen valmiussuunnitelman sekä valmiuslain 13 §:n perusteella, jonka mukaan kukin ministeriö yhteensovittaa varautumista toimialallaan. Nykyinen lainsäädäntö antaa STM:lle mahdollisuudet huolehtia yhteensovittamistehtävässä tarvitsemansa tilannekuvan muodostamisesta. Tämä lausunto edelleen voimassa.

- § 33 d: sosiaalihuollon alueellisesta varautumisesta säätäminen on tärkeää. Laissa tulee huomioida, että koordinoititehtävä vaatinee lisä- resurssointia.

- § 33 e: ei huomautettavaa.

Lisäksi tulee säätää terveydenhuoltolain 42 a §:n 2 mom. mukaisesti sosiaali- ja terveysministeriön velvollisuudesta pitää yllä myös sosiaalihuollon valtakunnallista tilannekuvaa.

Näkemyksenne ehdotetusta terveydenhuoltolain muutoksista

Ehdotetun terveydenhuoltolain 38 §:n mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on päätettävä yhteistyössä alueensa kuntien kanssa terveydenhuollon alueellisesta varautumisesta normaaliolojen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin. Ehdotetun 38 §:n sanamuoto on ristiriidassa valmiuslain kanssa ja sen vuoksi se on syytä muuttaa/täsmentää, ettei jää epäselvyyttä sairaanhoitopiirin ja yksittäisen kunnan toimivallasta ja vastuusta.

Muita kommentteja

Oulun hyvinvointipalvelut pitää kannatettavana tavoitteena lakimuutosten tavoitetta valmiussuunnittelun ja tilannekuvan alueellisesta ylläpidosta ja sitä kautta yhtäläisten valtakunnallisten käytäntöjen saavuttamiseksi. Yhteneväiset käytännöt vaativat tiiviin valtakunnallisen ohjauksen.

Oulun hyvinvointipalveluiden mielestä lakimuutokset tulisi säätää aikaisintaan koronapandemian jälkeen tai vasta valmisteilla olevan sote-uudistuksen yhteydessä. Sote-uudistuksen tarkoituksena on laajojen rakenteellisten ja toiminnallisten uudistusten toteuttaminen. Kunnan mahdollisuudet osallistua yhtäaikaisesti maakunnallisen sote-uudistuksen ja valmiussuunnittelun valmisteluun ovat rajalliset huomioiden myös se, että suunnitteilla olevalla sote-uudistuksella on laajat vaikutukset palveluiden järjestämisvastuisiin sekä kuntien ja maakuntien väliseen yhteistyöhön. Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnittelulla on välittömät rajapinnat tuleville kunnille jäävien tehtävien kanssa.

Sote –uudistuksen toteutuessa valmiussuunnitteluun ja valmiuden tilannekuvaan liittyviä tehtäviä tulee sosiaali- ja terveydenhuollon osalta siirtymään maakunnallisille sote –organisaatioille ja samassa yhteydessä tulee säätää sote-organisaation ja kuntien välisestä vastuunjaosta ja yhteistyöstä ja toiminnan valtakunnallisesta koordinoinnista.

Yliopistosairaanhoitopiirin rooli valmiussuunnittelun alueellisessa yhteensovittamisessa on täsmennettävä suhteessa kunnan tai sairaanhoitopiirin velvollisuuksiin ja vastuisiin ja tulevaisuudessa maakunnallisen soten vastuisiin. Erityisvastuu-alueitasoinen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnittelun koordinointi on sinänsä myönteinen uudistus. Alueellisen koordinoinnin valtakunnallinen ohjaus tulee vastuuttaa selkeästi. Valtion aluehallintoviranomaisen tehtävät ja vastuut valmiuden ylläpitämisessä tulee myös selkiyttää.

Valtion mahdollisuus osallistua valmiuden ylläpitämiseen ja erityistilanteiden hoitamiseen myös sosiaalihuollon osalta on kannatettavaa. Rahoitusta tulisi kohdentaa yhdenmukaisen järjestelmän ja toimintamallin kehittämiseen ja ainakin yliopistosairaaloiden kotikuntien lisääntyvien tehtävien resurssointiin. Tällä hetkellä Oulussa ei ole varattu päätoimista henkilöstöresurssia oman kaupungin sosiaali- ja terveydenhuollon valmiussuunnitteluun, vaan tehtäviä hoidetaan muiden tehtävien ohella. Tehtävien ja vastuun oleellinen laajentumien ja valmiussuunnittelun asianmukainen hoitaminen vaatii riittävän resurssoinnin.

Kangas Tapio
Oulun kaupunki / Hyvinvointipalvelut